

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 223/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovéj (sudkyňa spravodajkyňa) a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Viktorom Mlynekom, Štúrova 43, Nitra, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 247/1999 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 Cb 247/1999 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ tiež navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 12 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručенou okresnému súdu 15. decembra 1998 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť sťažovateľovi sumu 169,69 eur s príslušenstvom. Okresný súd uznesením z 10. apríla 2002 napadnuté konanie prerušil, pretože bol na majetok žalovaného uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 K 239/00 z 23. apríla 2001 vyhlásený konkurz. Krajský súd následne uznesením z 30. augusta 2021 zrušil konkurz vyhlásený na majetok žalovaného podľa § 44 ods. 1 písm. a) a d) zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon č. 328/1991 Zb.“) a súčasne zbavil funkcie

správcu. Po zistení, že žalovaný zanikol výmazom z obchodného registra 23. októbra 2021 bez právneho nástupcu, okresný súd uznesením z 20. januára 2022 napadnuté konanie zastavil a žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia okresný súd uviedol, že neexistencia procesnej subjektivity žalovaného predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, a preto napadnuté konanie zastavil.

3. Sťažovateľ podal proti uzneseniu o zastavení napadnutého konania podanie označené ako „*Odvolanie a súčasne sťažnosť voči uzneseniu... na nečinnosť a prieťahy v konaní.*“. Okresný súd uznesením z 24. mája 2022 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 24. júna 2022 uviedol, že žiada zrušiť uznesenie o zastavení napadnutého konania a rozhodnúť vo veci. Krajský súd uznesením č. k. 4 Cob 124/2022 z 12. decembra 2022 odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu odmietol. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že sťažovateľ bol upovedomený prípisom okresného súdu z 19. apríla 2022 o vybavení jeho sťažnosti ako nedôvodnej. Na základe podnetu sťažovateľa o prešetrovanie vybavenia jeho sťažnosti krajský súd prípisom z 29. júla 2022 sťažovateľovi oznámil, že jeho sťažnosť považuje za nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že v posudzovanej veci je zrejmé, že okresný súd v napadnutom konaní riadne nekonal a „*svojou nečinnosťou a prieťahmi len naťahoval spor a počkal na vyhlásenie konkurzu a teraz po toľkých rokoch, keď žalovaný zanikol výmazom z Obchodného registra SR*“, svojím uznesením zastavil napadnuté konanie. Podľa sťažovateľa pokiaľ by okresný súd konal bez prieťahov, jeho pohľadávka mohla byť do vyhlásenia konkurzu krajským súdom, resp. do prerušenia napadnutého konania „*priznaná a vymožená*“. Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv, ku ktorému došlo v dôsledku viac ako 24-ročnej nečinnosti okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v dôsledku jeho dlhodobej nečinnosti v napadnutom konaní.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 120/2018, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020). Podstatou a účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019, II. ÚS 4/2021).

8. V prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) odmieta ústavný súd ústavné sťažnosti ako zjavne neopodstatnené, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím či postupom a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 223/2010, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 187/2021).

9. Ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a právu na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje, len ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, II. ÚS 464/2018). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž aj požiadavka, aby ústavná sťažnosť smerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv

ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020). Prednesené právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou ESLP (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 62 a 63; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok ESLP z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

10. Sťažovateľ namieta neprimeranosť dĺžky súdneho sporu v jeho veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 28 Cb 247/1999, avšak sám na inom mieste ústavnej sťažnosti argumentuje, že okresný súd vo veci rozhodol uznesením z 20. januára 2022. Toto uznesenie o zastavení napadnutého konania bolo potvrdené uznesením krajského súdu z 12. decembra 2022 a *nadobudlo právoplatnosť 27. januára 2023*. Je teda zrejmé, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (23. marca 2023) bolo o nároku sťažovateľa súdom prvej inštancie meritórne rozhodnuté. Okresný súd tak vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa a vo veci právoplatne rozhodol.

11. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o viac ako 24-ročnej nečinnosti okresného súdu ústavný súd poznamenáva, že napadnuté konanie okresný súd uznesením z 10. apríla 2002 prerušil. Vychádzal tak zo zákonnej dikcie, že dôsledkom vyhlásenia konkurzu dochádza k prerušeniu všetkých súdnych a iných konaní, ktoré sa začali pred vyhlásením konkurzu, ak ide o majetok patriaci do podstaty alebo o nároky, ktoré majú byť z podstaty uspokojené, a to *ex lege* [§ 14 ods. 1 písm. d) zákona č. 328/1991 Zb.]. Okresný súd tak bol uvedeným explicitným zákonným ustanovením viazaný a nemohol sa od neho odchýliť. Existencia tejto zákonnej prekážky bránila okresnému súdu ďalej vo veci konať. Z tohto dôvodu počas prerušenia napadnutého konania nemohol okresný súd porušovať základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Po zrušení konkurzu krajským súdom a zániku žalovaného okresný súd v primeranej lehote vydal rozhodnutie o zastavení napadnutého konania.

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

13. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu